

**5301.01 “Daxili fiskal siyasət və dövlət maliyyəsi” ixtisası üzrə doktorantura qəbul
imtahanı üçün mövzular**

1. Makroiqtisadi göstəricilər. Milli hesablar sistemi
2. AD-AS modeli
3. Keynsin “investsiya-yığım” modeli. İS-LM modeli
4. Tələb və təklif ayrıləri və onların yerdəyişməsinə təsir edən amillər.
5. Tələb və təklif qanunu. Tələb və təklifin tarazlığı. Bazar tarazlığının L.Valras və A.Marşall təhlili.
6. Vergilərin tələb və təklif ayrılərinə təsiri (Qrafik izah)
7. Tələbin qiymət elastikliyi (qrafik izahla) və onu müəyyən edən amillər. Bu göstəricinin tədqiqat üçün üstün və zəif cəhətləri
8. Təklifin qiymət elastikliyi və onu müəyyən edən amillər. Bu göstəricinin tədqiqat üçün üstün və zəif cəhətləri.
9. Azalan faydalılıq həddi, gəlir və əvəzetmə effektləri.
10. Pula tələb nəzəriyyəsi və tələbin formaları. Dövrüyyədəki pulun həcmi nəzəriyyəsinin izahı. Pula tələb və təklif ayrıləri. Pul bazarı (pulun həcmi, faiz dərəcələri).
11. Faiz dərəcəsinin və inflyasiyanın ev təsərrüfatlarının pula tələbinə (yığım və xərcləmə qərarına) təsiri.
12. Kapital bazarında qiymətin əmələ gəlməsinin xüsusiyyətləri
13. İqtisadiyyatın tələb (Keyns) modelinin izahı
14. İnflyasiya və işsizlik arasında əlaqələr
15. İnflyasiya və onun ölçülməsi indeksləri
16. İnflyasiya. Tələbin və xərclərin inflyasiyası
17. Tədiyə balansı və onun əsas maddələri
18. Məcmu tələb və məcmu təklif modelindən istifadə etməklə qapalı iqtisadiyyatda monetar siyasətin izahı
19. İqtisadiyyatın tənzimlənməsində dövlət və bazar uğursuzluqları
20. Ölkədə iqtisadi inkişafı xarakterizə edən əsas göstəricilər
21. Milli iqtisadiyyatın rəqabətqabiliyyətlik göstəriciləri (xüsusilə maliyyə sektoru ilə bağlı) və onu şərtləndirən amillər
22. Dövlətin maliyyə sisteminin mahiyyəti və onun təşkili prinsipləri
23. İqtisadi tarazlıq: monetar və fiskal siyasətin əlaqəsi
24. Azərbaycanın dövlət büdcəsinin mədaxil və məxaric istiqamətləri
25. Dotasiya, subsidiya və subvensiya
26. Dövlətin azad və proteksionist ticarət siyasətinin mahiyyəti, metod və alətləri (vergilər, gömrük rüsumları və kvotaları, büdcə xərcləri, faiz dərəcəsi, pul aqreqatları)
27. Kobb-Duqlas istehsal funksiyası
28. Harrod-Domar modeli
29. Tinberqen modeli
30. Solou modeli
31. Pol Romerin endogen artım modeli
32. Azərbaycan Respublikasının gömrük siyasəti
33. Dövlətin sosial müdafiə siyasəti və onun formaları
34. Pul-kredit siyasəti və maliyyə sabitliyi.
35. Geniş mənada pul kütləsi
36. Pul tədavülünün mahiyyəti və funksiyaları. Pul tədavülü qanunu
37. Pul bazarı. Pula tələb, pulun təklifi, pul bazarında tarazlıq. Pul aqreqatları
38. Pulun alıcılıq gücü. Alıcılıq qabiliyyəti pariteti (PPC).
39. Bank sistemi. Mərkəzi bank və kommersiya bankları
40. Faiz dərəcəsi və kreditləşmə

41. Real və nominal effektiv məzənnə
42. Azərbaycanın vergi sisteminin əsas xüsusiyyətləri
43. Vergitutmanın klassik və müasir prinsipləri və onların tətbiqi baxımdan izahı
44. Vergilərin təyin edilməsinin əsas şərtləri
45. Vergilərin əsas funksiyaları və onların mahiyyəti
46. Vergi yükü, onun hesablanması metodları, büdcə gəlirlərinə və iqtisadiyyata təsiri
47. Vergi yükü və onun hesablanması metodikası
48. Yerli vergilər və onların xarakteristikası
49. Burbaşa vergilər və onların xüsusiyyətləri
50. Dolayı vergilər və onların xüsusiyyətləri
51. İqtisadiyyatın vergi tənzimlənməsinin əsas prinsipləri və onların izahı
52. Vergi yükünün optimallaşdırılması: Laffer əyrisi
53. Dövlət maliyyəsinin mahiyyəti və maliyyə sistemində yeri
54. Dövlət büdcəsinin sosial-iqtisadi mahiyyəti və funksiyaları
55. Maliyyə sistemi, onun həlqələri və qarşılıqlı əlaqələri
56. Maliyyənin idarə olunmasının mahiyyəti və elementləri
57. Maliyyənin nəzarət funksiyası
58. Valyuta məzənnəsi və ona təsir edən amillər
59. Valyuta nəzarətinin əsas istiqamətləri
60. Valyuta məzənnəsinin tənzimlənməsi üsulları
61. Real və nominal effektiv məzənnə
62. Qiymətli kağızlar bazarında bankların investisiya siyasəti
63. Mərkəzi bankın tənzimləyici funksiyaları və alətləri
64. Pul siyasəti aləti kimi faiz dərəcələrinin müəyyən edilməsi
65. Məcburi ehtiyatların müəyyən edilməsi
66. Bank riskləri və onun idarə olunması
67. Nağdsız hesablaşma formaları
68. Maliyyə derivativləri və onların xarakteristikası
69. Sığorta bazarının institusional əsasları
70. Çoxqat və ikiqat sığortalama və onun aradan qaldırılması yolları
71. Təkrarsığorta institutu və onun mahiyyəti
72. İcbari sığorta növlərinin spesifik xüsusiyyətləri
73. Sığortaçının investisiya fəaliyyəti və onun resurs mənbələri
74. Büdcə gəlirlərinin tənzimlənməsi
75. Büdcədən kənar fondların təsnifatı
76. İcmal büdcə. Dövlət büdcəsinin gəlirləri və xərcləri.
77. Dövlət büdcəsinin gəlirləri və xərclərinin optimallaşdırılması yolları.
78. Büdcə xərclərinin fiskal siyasətin formalaşmasında rolu və yeri
79. Büdcə kəsiri: yaranması səbəbləri, maliyyələşdirilməsi mənbələri və idarə olunması mexanizmləri.
80. Büdcə sistemi, onun mahiyyəti və təşkili prinsipləri
81. Dövlət borcu: yaranması səbəbləri, maliyyələşdirilməsi mənbələri və idarə olunması mexanizmləri Büdcə kəsiri və inflyasiya
82. Fiskal siyasətin vergi tənzimlənməsi mexanizmləri
83. Fiskal siyasətin səmərəliliyinin qiymətləndirilməsi: Keynes hipotezi
84. Vaqner qanunu (Wagner law)
85. Mandel – Fleming modeli
86. Büdcə təhlili və büdcə proqnozlaşdırılmasının əsas xüsusiyyətləri
87. Dövlət büdcəsinin formalaşması prosesi və onun sosial-iqtisadi mahiyyəti
88. Inflyasiya təzyiqi olduğu mühitdə fiskal siyasətin qurulması

89. Fiskal siyasətin gəlir bərabərsizliyinin aradan qaldırılmasında və gəlirin yenidən bölüşdürülməsi prosesində rolu
90. Fiskal siyasətin makroiqtisadi sabilliyin təmin olunmasında rolu.
91. Büdcə tənzimlənməsi metodları.
92. Büdcədən kənar dövlət fondlarının sosial-iqtisadi əhəmiyyəti.
93. Azərbaycan 2030: sosial-iqtisadi inkişafa dair Milli Prioritetlər

Mənbələr

1. Azərbaycan 2030: sosial-iqtisadi inkişafa dair Milli Prioritetlər
<https://president.az/az/articles/view/50474>
2. “Büdcə sistemi haqqında” AR Qanunu - <https://e-qanun.az/framework/1126>
3. Azərbaycan Respublikasının Vergi Məcəlləsi- <https://e-qanun.az/framework/46948>
4. Azərbaycan Respublikasının Gömrük Məcəlləsi - <https://e-qanun.az/framework/46957>
5. Ali makroiqtisadiyyat. Beşinci nəşr. Devid Romer. Azərbaycan dilinə tərcümə. 2019
6. Makroiqtisadiyyat (müəllif: R.Dornbuş, S.Fişer, R.Stars);
7. Makroiqtisadiyyat (müəllif: Olivier Blanşar);
8. Mikroiqtisadiyyatın əsasları (müəlliflər: Karl E.Keys, Rey C.Feyr və Şaron E.Oster).
9. Mişkin F.S. “Pul, bank və maliyyə bazarlarının iqtisadiyyatı”. TEAS press Nəşriyyat evi, 2021
10. Ə.Ə.Ələkbərov “Sosial-iqtisadi inkişafının maliyyə-büdcə parametrlərinin tənzimlənməsi”. Bakı-2007
11. Ə.Ə.Ələkbərov, F.Ş.Kaşiyeva “Pul və banklar” Dərs vəsaiti Bakı 2018
12. Kəlbəyev Y.A. Fiskal siyasətin və milli iqtisadiyyatın tənzimlənməsi problemləri. Bakı, Elm, 2005, 468 s.
13. Kəlbəyev Y.A. Vergi siyasətinin konseptual əsasları və praktiki aspektləri. Bakı. 2012, 488 s.
14. S.M.Məmmədov “Rəqəmsal maliyyə” Bakı-Gəncə, 2022
15. Novruzov N.A., İbrahimov Ə.İ., “Büdcə sistemi” dərslik, Bakı-2012
16. Финансы и кредит. Учебник. Коллектив авторов под ред.: Н.Г.Кузнецова, К.В.Кочмола, Е.Н.Алифановой. КНОРУС-Москва. 2016
17. Məmmədov Z.F. Pul, kredit və banklar. Dərslik. Bakı, 2010
18. Zahid Məmmədov, Aydın Hüseynov, Maliyyə iqtisadiyyatı, Bakı-2022
19. Sadıqov E.M. Bank əməliyyatları. Bakı, 2010
20. Conatan Gruber, Dövlət maliyyəsi və dövlət siyasəti (ingilis dilindən tərcümə) Bakı-2021
21. R.Bəşirov “Bank işi” Dərslik. Bakı 2016
22. Белоглазова Г.Н. Деньги, кредит, банки. Москва, 2017.
23. Xudiyev N.N. “Sığorta işi: müasir kurs” dərslik, ADİU., Bakı – 2015
24. Дэвид Бланд. “Страхование: теория и практика”. Москва.ФИС – 2015
25. Məmmədov F., Musayev A., Sadıqov M., Rzayev Z., Kəlbəyev Y. Vergilər və vergitutma. Bakı, 2010
26. Экономика налоговой политики. Пер. с англ. Под ред. Майкла П.Девере, Москва, 2001
27. İqtisadi dövrü mətbuat: “Вопросы экономики”, “Финансы”, “Финансы и кредит”, “Maliyyə və uçot”, “Statistika xəbərləri”, “Azərbaycanın Vergi jurnalı” və digər jurnalar
28. <https://president.az>
29. www.maliyye.gov.az
30. www.cbar.az
31. www.fimsa.az
32. www.stat.gov.az

33. www.economy.gov.az
34. www.ssp.gov.az
35. www.taxes.gov.az